

TYÖRYHMÄN KOKOUS 2/2011 (kokous 35)

Aika: Tiistai 8.3.2011, klo 9.00–11.10
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone K03 (Kastelli)

Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (pj.)
Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö (vpj.)
Veikko Marttila, maa- ja metsätalousministeriö
Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia
Leif Schulman, LTKM
Jukka-Pekka Jäppinen, Suomen ympäristökeskus
Erkki Halman, Metsähallitus
Anneli Törrönen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Sami Heikkilä, puolustusministeriö
Tanja Rantanen, valtiovarainministeriö
Anu Pärnänen-Landtman, ulkoasiainministeriö
Maija Hakanen, Suomen Kuntaliitto
Ilpo Kuronen, Suomen Luonnonsuojeluliitto ry.
Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
Riina Vuorento, opetus- ja kulttuuriministeriö
Klemetti Näkkäläjärvi, Saamelaiskäräjät
Rauno Väisänen, Metsähallitus
Martina Reinikainen, Natur och miljö rf.
Mikko Kuusinen, ympäristöministeriö
Katja Huomo, ympäristöministeriö
Ari-Pekka Auvinen, Suomen ympäristökeskus (siht.)
Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö (siht.)
Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus (siht.)

1. Kokouksen avaus

Varapuheenjohtaja Ilkka Heikkinen (YM) avasi kokouksen klo 9.00 ja toivotti osanottajat tervetulleeksi ja toivotti kaikille naisille hyvää naistenpäivää.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen (kokous 34, 26.1.2011) pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialista ja ajankohtaiset asiat

Asialistan ajankohtaisiin asioihin lisättiin artikla 8(j):n kansallisen asiantuntijatyöryhmän kuulumiset. Asialista hyväksyttiin tällä lisäyksellä.

Ajankohtaisia asioita:

- Artikla 8(j)-työryhmän puheenjohtaja Klemetti Näkkäläjärvi esitteli työryhmän toimintaa. Työryhmän toimikausi päättyy 30.4. ja parhaillaan työryhmä valmistelee loppuraporttia. Loppuraportin kokoamisesta vastaa työryhmän sihteeri Liinu Törvi YM:n rahoituksella ja saamelaiskäräjät vähäisillä resursseillaan. Työryhmän työtä on vaivannut resurssien puute. Ulkoasiainministeriö ei ole nimennyt edustajaansa työryhmään, vaikka biodiversiteettityöryhmä on niin edellyttänyt.

Loppuraportissa käsitellään työryhmälle asetettujen tehtävien toteutumista sekä tehdään suosituksia ja esityksiä bd-työryhmälle artikla 8(j):n toimeenpanemiseksi. Suosituksissa ja esityksissä huomioidaan Nagoyan COP10-päätökset koskien artikla 8(j):tä. Loppuraportti tulee bd-työryhmän käsittelyyn sen kesäkuun kokouksessa. Työryhmä on kuullut työnsä aikana saamelaisia käsityöntekijöitä ja järjestänyt maankäyttöseminaarin, jossa on käsitelty bd-sopimuksen Akwé:Kon ohjeistusta. Lisäksi saamelaiskäräjät kuulee erikseen kotiseutualueen paliskuntien poroisäntiä.

Työryhmä on teettänyt selvitykset Akwé:Kon suhteista kansalliseen lainsäädäntöön ja saamelaiseen tapaoikeuteen. Työryhmä on suomentanut bd-sopimuksen Akwé:Kon ohjeet, ja ne painetaan julkaisuksi tänä keväänä ympäristöministeriön julkaisusarjassa. Akwé:Kon ohjeet ovat vapaaehtoiset ohjeet saamelaisten kotiseutualueella toteuttavien sellaisten hankkeiden, suunnitelmien ja kaavoituksen kulttuuri-, ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten arvioinnille, jotka vaikuttavat saamelaiskulttuuriin, -elinkeinoihin ja kulttuuriperintöön.

Metsähallitus on testaamassa Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnassa Akwé:Kon ohjeistusta. Työtä valmistelee saamelaiskäräjien ja Metsähallituksen perustama erillinen työryhmä. Akwé:Kon ohjeiden testaus on osa Metsähallituksen tulostavoitetta tälle vuodelle. Kyseessä on ensimmäinen kerta maailmassa, kun Akwé:Kon ohjeita testataan.

Todennäköisesti toukokuussa 8(j)-työryhmä järjestää loppuraportin luovutustilaisuuden Helsingissä, jossa esitellään ryhmän antamia esityksiä ja suosituksia. Puheenjohtaja Näkkäljärvi toivoo bd-työryhmän osallistuvan tilaisuuteen.

Lisätietoa työryhmän työstä löytyy saamelaiskäräjien kotisivuilta: www.samediggi.fi Etusivu > Toiminta > Artikla 8(j):n toimeenpano. Osoitteesta www.samediggi.fi/art8j löytyy Akwé:Kon ohjeiden suomennos. Myöhemmin on tarkoitus perustaa artikla 8(j):stä kertovat sivut Lumonettiin.

- Rauno Väisänen kertoi, että Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelman laadinnassa tullaan noudattamaan myös Akwé:Kon ohjeistusta. Luonnonvarasuunnitelman valmistelu alkaa pian.

- Sami Heikkilä puolustusministeriöstä esitteli ja jakoi julkaisun Puolustusvoimat ja biodiversiteetti – Sotilaallisen toiminnan vaikutukset luontoarvoihin.

- Puheenjohtaja Tanninen saapui jatkamaan puheenjohtajana ja kertoi Sipoonkorven ja Selkämeren kansallispuistojen perustamisen olevan merkityksellistä, erityistä on Selkämeren kansallispuistossa vedenalaisen luonnon suojeleminen.

4. Suo- ja turvemaiden strategian esittely (Veikko Marttila, MMM)

Ympäristöjohtaja Veikko Marttila esitteli maa- ja metsätalousministerille 16.2.2011 luovutetun suo- ja turvemaiden strategian. Ensimmäistä kertaa on tehty kokoava tarkastelu. Tarkastelu tehtiin ekosysteemipalvelunäkökulmasta. Strategian keskeinen linjaus on, että suoluontoa merkittävästi muuttava käyttö kohdennetaan ojitetuille tai jo muuttuneille soille. Muita linjauksia ovat: suojelalueiden soiden tilan parantaminen ennallistamalla, pitkän aikavälin suojelun ja ennallistamisen ohjelman laatiminen vuoden 2013 loppuun mennessä (toteutus 2025 mennessä), METSON toimenpiteiden tehostaminen puustoisten soiden suojelussa ja vapaaehtoisten suojelukeinojen laajentaminen avosoiden ja suokokonaisuuksien suojeluun sekä luonnonsuojelulain ja metsälain luontotyyppien suojelun edistäminen.

Lisäsuojelun tarve on alustavan arvion mukaan noin 100 000 hehtaaria. Alueiden vaihdot valtion kanssa aloitetaan luonnonsuojeluarvoiltaan tärkeimmistä kohteista. Soiden ja turvemaiden käytön yhteensovittamisessa on otettu 1.2.2011 käyttöön luonnontilaisuusasteikko (yleinen luontoarvoluokittelu). Maakuntakaavoituksen ohjausvaikutusta edistetään ja vapaaehtoinen tilusjärjestely- ja vaihtomaa -mekanismi

kehitetään, samoin kuin soiden ja turvemaiden tilinpito. Lausuntokierros strategiasta ehkä toukokuussa.

Asian tiimoilta käytiin vilkas keskustelu. MMM:n verkkosivuilla lisää tietoa <http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/ymparisto/suojaturvemaat.html> (liitteenä kalvot)

5. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön strategian ja toimintaohjelman 2006–2016 päivittäminen (Ilkka Heikkinen YM)

Neuvotteleva virkamies Ilkka Heikkinen (YM) esitteli strategian tarkistuksen ohjelmointi- ja aikataulutussuunnitelman. Valmistelun tavoitteena on, että tarkistettu strategia saatettaisiin valtioneuvoston hyväksyttäväksi 31.12.2011 mennessä.

Valmisteluvaiheet:

1. Ohjelmointi BD seurantatyöryhmässä, alustava työohjelma 26.1.
2. BD-seurantaryhmässä edustettujen tahojen "sisäinen konsultointi", helmikuu
3. Alustavan työohjelman hyväksyminen BD-seurantaryhmässä 8.3.
4. Kansalaisten kuuleminen, sosiaalinen media, 8.3.–12.4.
5. Ministeriöiden valmistelutyöstä sopiminen BD-seurantaryhmässä, 20.4.
6. Työpaja toukokuussa
7. Luonnoksen valmistelu 20.4.–31.5.
8. Luonnoksen käsittely BD seurantatyöryhmässä, 1.6., mahd. toinen käsittely ennen juhannusta
9. Luonnoksen jatkokehittäminen, kesä-elokuu, käsittely BD-seurantaryhmässä elokuussa
10. Luonnoksen julkinen arviointi, sosiaalinen media, asiantuntijaseminaari, syys-lokakuu
11. Valtioneuvoston periaatepäätöksen valmistelu ja esittely, marraskuu 2011

Ympäristöylitarkastaja Johanna Niemivuo-Lahti (MMM) esitteli MMM:n lähtökohdat strategian tarkistamiselle (paperi lähetetty kaikille). Aikataulu on tehtävä BD-seurantaryhmän kautta pidemmäksi, vuoteen 2020 asti, samoin on tehtävä vaikutusarvio.

Käytiin vilkas keskustelu ja aikataulua ja työohjelmaa muutettiin vastaamaan yhteistä linjaa. Luvattiin mm. ottaa kuntataso huomioon ja todettiin, että luonnonvarojen käytöstä vastaavat tahot on sitoutettava valmistelutyöhön. Otettiin ilolla vastaan myös tieto, että Ahvenanmaa osallistuu tarkistustyöhön ja laatii oman strategian. Todettiin myös, että tavoitteita päivitettyyn strategiaan tulee 25 ja 110 väliltä, ei kuitenkaan 110 kpl.

Hyväksyttiin alustava työohjelma strategian päivitystyölle. Seuraavassa kokouksessa 20.4.2011 lyödään lukkoon hallinnonalojen vastuut ja 1.6.2011-kokouksessa sovitaan valmistelutyöstä. Kirjoittamisen hoitavat ministeriöt. **(liitteeksi Ilkan päivittäminen aikataulu)**

6. Muut asiat

- Hallinnonalojen toimenpiteet 2010 (Marina von Weissenberg YM)

Marina muistutti hallinnonalojen toimien päivittämisestä. Annettiin toimeksianto toimittaa vuoden 2010 toimenpiteistä päivitykset maaliskuun loppuun mennessä sihteereille Weissenberg, Auvinen ja Pylvänäinen Excel-lakanaan sovitettavassa muodossa. Viimeisin Excel-taulukko on lähetetty kaikille kokouskutsun mukana. Sihteerit kokoavat päivitykset maaliskuun lopun jälkeen, niin että ne ovat käytettävissä strategian päivitystyöpajassa toukokuussa.

- EU:n kansainvälisten ympäristöasioiden työryhmän biodiversiteettikokouksen tulokset 2.3.2011, WPIEI Working Party on International Environment Issues (Marina von Weissenberg YM)

Kokous oli 2.3.2011 Brysselissä. Kokouksessa käsiteltiin Nagoyan pöytäkirjan toimeenpanokysymykset, ensimmäisen hallitusten välisen ABS-kokouksen valmistelutilanne ja vastinluonnokset CBD notifikaatiopyyntöihin. Myös notifikaatio REDD+:aan käsiteltiin ja määraaikaa kommentoille annettiin 18.3.2011 asti.

EU:n tavoite on allekirjoittaa Nagoyan pöytäkirja 11.5.2011 ml. Suomi. Voimavarojen lisäämisstrategiasta (COP 10:n päätös) oli pidetty ensimmäinen EU-asiantuntijakokous, jossa oli

käsitelty sekä innovatiiviset rahoituslähteet että indikaattorit. Kokouksen tuloksista ja sen jatkokäytöstä keskusteltiin yleisellä tasolla. HU järjestää Budapestissa 22.–23.3.2011 innovatiivisista rahoitusmekanismeista erilliskokouksen. Suomi on päättänyt tukea UNEP/WCMC indikaattoriselvitystä. HU raportoi pidetyistä kv. kokouksista kuten UNEP 26. GC, UNFF9., OSPAR, Green Diplomacy Network, haitallisista tulokaslajeista (AHTEG).

- Todettiin myös, että BD-seurantaryhmän alatyöryhmä kv-asiantuntijaryhmä ei ole kokoontunut. Viimeisin ryhmän pöytäkirja LUMONETissa on marraskuulta 2008. Viestintäryhmä kokoontuu säännöllisesti.

7. Seuraava kokous

Seuraavat kokoukset pidetään 20.4. ja 1.6.2011 kello 9–11 ympäristöministeriössä.

8. Kokouksen päättäminen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.10.

Puheenjohtaja

Timo Tanninen

Sihteeri

Marja Pylvänäinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.